

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

Základní škola Bor, okres Tachov

Školní 440, 348 02 Tachov

Identifikátor: 600073831

Zřizovatel: Město Bor, Městský úřad Bor, náměstí Republiky /1, 348 02 Bor

Školský úřad Tachov, Pobřežní 140, 347 00 Tachov

Termín konání komplexní inspekce: 10. - 17. ledna 2000

Čj.	045 8/2000-2000
Signatura	kd7ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování a příprava výuky

Časová dotace učebních předmětů I. a II. stupně ve školním roce 1999-2000 odpovídá schváleným učebním plánům. Nedostatek se projevil v sestavení učebního plánu pro 7. ročník, nebyl zde zařazen volitelný předmět, a protože nebylo provedeno plánování na celý čtyřletý cyklus tohoto ročníku, nebylo možno zjistit, zda budou v tomto čtyřletém cyklu zařazeny do učebního plánu všechny předměty s požadovanou minimální hodinovou dotací bez překročení týdenní hodinové dotace povinných předmětů. Učební plány 6. - 8. ročníku byly na čtyřletý cyklus během konání komplexní inspekce vypracovány a nedostatek byl odstraněn.

Členění učiva povinných předmětů do jednotlivých ročníků (časově tematické plány) bylo provedeno pouze formálně. Nebylo vycházeno ze čtyřletého cyklu a přidělení počtu hodin předmětu v jednotlivých letech, a proto nebylo ani rozčleněno učivo požadované učebními osnovami pro jednotlivé ročníky.

V tematických plánech I. stupně bylo zjištěno, že v předmětu matematika nebyly ve 2. a 3. ročníku zapracovány dodatky obsažené v dokumentu „Úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola“ čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. V předmětu český jazyk pro 2. - 5. ročník v tematických plánech byla zpracována pouze jedna složka předmětu - jazykové vyučování. Zbývající složky (čtení a literární výchova, slohový výcvik, psaní) zpracovány nebyly. Nedostatky zjištěné v tematických plánech I. stupně byly ještě v průběhu konání komplexní inspekce odstraněny, tematické plány byly přepracovány a dodělané v souladu s učebními osnovami.

Předložené tematické plány povinných předmětů II. stupně byly zpracovány formálně. V českém jazyce tvoří tyto plány pouze opsané učební osnovy, v dějepise, občanské a rodinné výchově a zeměpise byla pouze rámcová témata (např. pravěk, středověk), bez hodinové dotace nebo jiného časového určení. Tematické plány předmětů matematika a tělesná výchova byly zpracovány velmi dobře. Tematické plány ostatních předmětů byly vyhovující. Tematické plány českého jazyka literatury po přepracování odpovídají fakticky probíranému učivu a učebními osnovám.

Volitelný předmět pro žáky II. stupně je zařazen pouze jeden - informatika. Z nepovinných předmětů jsou v tomto školním roce využívány: pohybové a sportovní aktivity (6x), německý jazyk (1x), náboženství (2x). Žáci dále navštěvují zájmové útvary: košíková (3x), kopaná (2x), gymnastika (1x), stolní tenis (1x), atletika (1x), zpívání s kytarou (1x), praktická dívka (1x), počítače (2x), zdravotníci (1x), výtvarníci (1x).

Bezprostřední příprava učitelů I. a II. stupně na sledované hodiny byla promyšlená, dobře provedená a byla v souladu s učebními osnovami. Sledované výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení třídy.

Plánování a příprava výuky vzhledem ke vzdělávacímu programu a podmínkám ve kterých výuka probíhá obsahuje pozitiva a negativa v rovnováze. Je na průměrné úrovni.

Podmínky výuky

Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je využívána v dostatečné míře - viz tabulka „přehled výuky předmětů z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti“.

Přehled výuky předmětů z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti

I. stupeň

Třída	Celkem hodin	Pedagogická a odborná způsobilost							
		Ú	%	O	%	P	%	N	%
1.	40	40	100	---	---	---	---	---	---
2.	44	44	100	---	---	---	---	---	---
3.	46	46	100	---	---	---	---	---	---
4.	48	48	100	---	---	---	---	---	---
5.	52	52	100	---	---	---	---	---	---
Celkem první stupeň	230	230	100	---	---	---	---	---	---

II. stupeň

Předmět	Celkem hodin	Pedagogická a odborná způsobilost							
		Ú	%	O	%	P	%	N	%
Český jazyk	40	40	100	---	---	---	---	---	---
Anglický jazyk	0	---	---	---	---	---	---	---	---
Německý jazyk	22	10	45	---	---	12	55	---	---
Matematika	40	30	75	---	---	10	25	---	---
Občanská výchova	8	8	100	---	---	---	---	---	---
Tělesná výchova	24	18	75	---	---	6	25	---	---
Zeměpis	16	16	100	---	---	---	---	---	---
Dějepis	16	16	100	---	---	---	---	---	---
Přírodopis	16	16	100	---	---	---	---	---	---
Hudební výchova	8	8	100	---	---	---	---	---	---
Výtvarná výchova	10	6	60	---	---	4	40	---	---
Fyzika	14	14	100	---	---	---	---	---	---
Chemie	8	---	---	---	---	8	100	---	---
Rodinná výchova	10	---	---	---	---	10	100	---	---
Praktické činnosti	20	16	80	---	---	4	20	---	---
Informatika	8	---	---	---	---	8	100	---	---
Celkem druhý stupeň	260	198	76	---	---	62	24	---	---

ZŠ celkem	490	428	87	---	---	62	13	---	---
------------------	------------	------------	-----------	-----	-----	-----------	-----------	-----	-----

Vysvětlivky k odborné a pedagogické způsobilosti:

Ú - úplná, O - pouze odborná, P - pouze pedagogická, N - bez odborné a pedagogické způsobilosti

Pedagogický sbor je stabilizovaný.

Výuka probíhá v 18 kmenových a 17 odborných učebnách, které jsou pro výuku vhodné s výjimkou odborné učebny pro výuku německého jazyka, která je prostorově nevyhovující.

Všechny učebny jsou vhodně a účelně vybaveny, postupně probíhá obměna školního nábytku. Velmi dobře jsou vybaveny odborné učebny, dílny a tělocvična.

Učebny byly v průběhu konání komplexní inspekce čisté a esteticky upravené, doplněné velmi pěknou květinovou výzdobou.

Vybavení školy učebními pomůckami, didaktickou technikou a odbornou literaturou je na velmi dobré úrovni. Učitelé mají k dispozici i alternativní učebnice. Vybavení výpočetní technikou je standardní a odpovídá požadavkům pro získávání základních dovedností. Pro využívání výukových programů nelze počítače využívat, protože to nedovolují jejich kapacitní možnosti.

Psychohygienické zásady jsou v převážné míře respektovány a dodržovány (tvorba rozvrhu, délka vyučovacích hodin a přestávek atd.), pouze v ojedinělých případech nebyla dodržena délka vyučovací hodiny a došlo ke krácení přestávky.

V učebnách i ve všech prostorách školy byla udržovaná vzorná čistota.

Učební prostředí bylo podnětné a estetické.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky vykazovaly výraznou převahu pozitiv.

Český jazyk

I. stupeň

Výuka českého jazyka v zastoupení všech složek v jednotlivých ročnících probíhala na velmi dobré úrovni. Metodická stavba hodin byla vyhovující, s výjimkou jedné hodiny, ve které chybělo shrnutí a závěr hodiny z důvodu velkého množství úkolů zařazených do výuky. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Vyučující střídali různé metody a formy práce tak, aby žáci byli dostatečně motivováni a aktivizováni. Učební látka byla procvičena a znalosti byly upevňovány. Komunikativní dovednosti žáků byly dostatečně rozvíjeny. Znalosti žáků byly na dobré úrovni. Ve výuce byly využívány tabule vždy s velmi pěknou přípravou, nástěnné tabule, učebnice, pracovní sešity a školní sešity, nebyla však využívána audiovizuální technika.

V průběhu výuky byli žáci průběžně slovně hodnoceni, převažovalo pozitivní hodnocení. Hodnocení v žákovských knížkách bylo prováděno, frekvence známek byla vysoká. V žákovských knížkách žáků III. A a IV. B bylo málo dbáno na kvalitu a úhlednost zápisů a převažovaly poznámky nad pochvalami.

V 1. - 3. ročníku byli žáci vedeni ke správnému nácviku psaní, bylo dbáno na přesné tvary písmen, úhlednost i úpravu psaného textu. Byly vytvářeny i správné návyky sezení při psaní a držení psacího náčiní. Kvalita písemného projevu žáků byla v jednotlivých ročnících rozdílná. Kvalitní písemný projev (správné tvary písmen, úhlednost a úprava) byl zaznamenán v sešitech žáků IV. A třídy. Sešity byly pravidelně kontrolovány a opravované.

Komunikace a vztahy mezi žáky a mezi vyučujícími a žáky byly přátelské, založené na vzájemné důvěře. Při výuce vládla příjemná pracovní atmosféra. Prostředí a klima bylo pro učení příznivé. Žáci byli v průběhu výuky pozorní, soustředění a dostatečně aktivní.

II. stupeň

Výuka českého jazyka mluvnice byla vedena tak, aby žáci učivu porozuměli a naučená pravidla správně používali v psaném i mluveném projevu. Ve sledovaných hodinách byli žáci aktivizováni různorodými úkoly, činnosti byly vhodně střídány a učivo bylo dostatečně procvičeno. Systematicky bylo sledováno pochopení učiva žáky, jednotlivé jevy byly přesně pojmenovány, pravopis byl důsledně odůvodňován. Mluvnické učivo nebylo dostatečně využito pro zdokonalování komunikativních dovedností žáků, ti pouze zdůvodňovali použití jednotlivých pravidel nebo pojmenovávali části hotových vět.

Výuka slohu byla nápaditá ve volbě témat, která byla pro žáky zajímavá a vycházela z jejich prožitků a zájmů. Žáci byli vedeni k hodnocení a sebehodnocení vyjadřování, k hledání

výstižnějších formulací. Kontrolní slohové práce byly pravidelně zadávány, žáci si většinou mohli vybrat z několika témat, ve vyšších třídách vycházejících i z vlastních nápadů žáků.

Výuka literatury byla vedena jako výklad učitele. Literární text byl používán jako ilustrace a argumentace už hotových závěrů učitele. Žáci sami učivo z textu nevyvozovali, netvořili samostatné závěry na základě jeho interpretace. Žáci jsou vedeni k vlastní četbě zadáváním referátů, besedami o knize, vedením čtenářských deníků apod. Hodiny literatury probíhaly v čtenářsky podnětném prostředí, v knihovně. K dispozici zde byly vedle beletrie i alternativní učebnice literární výchovy (počet pro jednu třídu), které se používají podle výběru učitele vzhledem k probíranému učivu.

Výuka českého jazyka byla vedena tak, aby žáci získali potřebné znalosti, menší pozornost byla věnována vytváření komunikativních dovedností žáků II. stupně ve všech složkách jazyka. Organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace obsahovaly většinou výraznou převahu pozitiv.

Český jazyk byl celkově vyučován na nadprůměrné úrovni.

Německý jazyk

I. stupeň

Aktuální příprava učitelek na výuku byla pečlivá. Stanovené výukové cíle náročností odpovídaly stupni jazykové pokročilosti žáků. Byly převážně zaměřeny na procvičování a upevňování učiva. Rozsah opakovaného učiva byl vymezen promyšleně. Učivo bylo procvičováno na různých typech jazykových a jazykově-řečových cvičeních. Převládala frontální způsob výuky, doplňovaný o práci ve dvojicích a samostatnou práci. Použité didaktické materiály odpovídaly stanoveným cílům. Ve výuce nebylo pro žáky dostatek vhodných příležitostí k nácviku poslechu. Dovednost mluvit byla málo rozvíjena v konkrétních produktivních komunikativních úkolech.

Učitelky využívaly především promyšlenější úvodní motivace, průběžné méně. K žákům se chovaly vstřícně, projevovaly pozitivní očekávání a jednání. Žáci byli aktivní a ukáznění.

Účelnost organizace výuky, použité formy a metody práce, rovněž účinnost motivace a způsob hodnocení byly na průměrné úrovni. Úroveň interakce a komunikace byla velmi dobrá. Úroveň výuky německého jazyka na I. stupni byla dobrá.

II. stupeň

Výuka na druhém stupni byla zejména zaměřena na osvojování jazykových prostředků. Mluvnické učivo žáci procvičovali na promyšleně volených aplikačních příkladech a různých typech cvičení, které byly vhodně vybrány vzhledem k dosaženému stupni osvojení učiva. Slovní a frazeologická zásoba byly prezentovány metodicky správně a uplatňovány v nových spojeních a kontextech. Ve výuce neměl přiměřené zastoupení nácvik všech řečových dovedností. Nácvik poslechu, jedné z klíčových dovedností, ve výuce chyběl. Převládala frontální způsob výuky, aktivizujících metod pro rozvoj samostatnosti a tvořivosti ve výuce nebylo využito. Nedostatečné bylo zpětnovazební propojení, žáci se průběžně nedovíдали, jaký je výsledek jejich učení.

Stereotypnost frontální výuky a statické postupy nevedly k vytvoření podnětné pracovní atmosféry.

Písemnosti žáků vykazovaly pravidelnou kontrolu. Žáci se snažili plnit zadávané úkoly, byli ukáznění.

Účelnost organizace výuky, použité formy a metody práce, rovněž účinnost motivace a způsob hodnocení byly ještě vyhovující. Úroveň interakce a komunikace byla dobrá.

Úroveň výuky německého jazyka na II.stupni byla.ještě vyhovující.

Matematika I. a II. stupeň

Kvalita výuky byla rozdílná a záležela na schopnosti a pedagogické tvořivosti jednotlivých vyučujících. Sledovaná výuka byla hodnocena od vynikající až po ještě vyhovující. Ve většině sledovaných hodin byla nápaditá, vycházela ze zkušeností žáků a byla zaměřena na praktické využití poznatků. Žáci s učiteli dobře spolupracovali, měli o učivo zájem. To bylo prezentováno prostřednictvím různých metod a forem přehledně, srozumitelně, jeho pochopení bylo ověřováno. Žáci měli vytvořen prostor pro vyjadřování vlastních názorů a uplatnění svých znalostí a dovedností. V některých hodinách byla prezentace učiva příliš jednotvárná. Aktivita žáků II. stupně byla minimální na I. stupni byli žáci velmi aktivní.

Vedení písemností žáků je na průměrné úrovni.

Ve všech sledovaných hodinách byl patrný pěkný vztah mezi vyučujícími a žáky, založený na vzájemné důvěře a toleranci.

Organizace, metody a formy výuky měly u jednotlivých vyučujících rozdílnou úroveň od nadprůměrné po ještě vyhovující. Hodnocení žáků, interakce a komunikace měly pozitiva a negativa v rovnováze.

Kvalita výuky matematiky byla z hlediska všech zjištění na velmi dobré úrovni.

Vlastivěda

Shodným znakem obou sledovaných hodin bylo účelné zjednodušení učiva, soustředění na hlavní pojmy, snaha o zapojení žáků při vyvozování nového učiva, jednoduchý přehledný zápis připravený vyučujícími, ale bez spoluúčasti žáků, velmi dobré využívání map, v jednom případě tematických atlasových, v druhém názorné - demonstrační. Rozdílná byla stavba hodin: v jedné nezbyl čas na závěrečné shrnutí, procvičení, opakování a hodnocení, v jedné z hodin nebyla vůbec využita učebnice, ve druhé bylo využito spíše formální.

Motivace se projevila spíše průběžnou pochvalou za správnou odpověď, vstupní motivační metody využity nebyly. Mezipředmětové vztahy byly v hodinách uplatněny. Pracovní tempo v hodinách odpovídalo vyspělosti žáků a částečně zohledňovalo i pomalejší žáky. Klasické hodnocení vědomostí žáků v hodinách neproběhlo. Přístup vyučujících k žákům byl dobrý. V hodinách vládla pracovní atmosféra a bylo patrné, že si žáci novou látku dobře osvojili.

Všechny sledované složky (organizace, formy a metody výuky, motivace, interakce a komunikace) měly dobrou úroveň. Úroveň hodnocení nebylo možné posoudit.

Výuka vlastivědy měla dobrou úroveň.

Chemie

Výuka chemie probíhala v odborné učebně chemie. Byla velmi pečlivě připravena, v realizaci byly patrné jak klady, tak i výrazné nedostatky.

Časová dotace předmětu odpovídala schválenému učebnímu plánu. Také sledované hodiny odpovídaly zařazení do časově tematického plánu. Vyučující nemá odbornou způsobilost pro výuku chemie, přesto je jeho příprava a odborná průprava velmi dobrá. Metodická stavba hodin vykazovala (zejména v první sledované hodině) zásadní nedostatky především v tom, že byla neúměrně časově dlouhá úvodní opakovací a procvičovací část. Navíc byla vedena značně stereotypně: otázka učitele s následnou, zpravidla jednoslovnou odpovědí žáka. Několik žáků bylo za tyto odpovědi klasifikováno pomocnými známkami. V obou sledovaných hodinách zcela scházela práce s učebnicí. Součástí obou hodin byly dobře připravené

demonstrační pokusy, které však převážně komentoval vyučující a sám provedl i vyvození závěrů. Závěrečná práce s exponovaným učivem a hodnocení práce žáků v hodině scházely. Zápis do sešitu byl pečlivě připravený před hodinou, ale opět bez jakékoliv spoluúčasti žáků. Druhá hodina byla kvalitativně výrazně lepší. Jednak měla vyrovnanější stavbu, žáci byli výrazněji zapojeni do přímé práce, úspěšně pod vedením učitele vyvozovali základní učivo. Častěji byla uplatněna i zpětná vazba. Také kontakt mezi učitelem a žáky byl vřelejší, žáci také živěji reagovali. Při zkoušení otázky pro žáky odpovídaly jejich věku a úrovni, hodnocení nebylo v souladu s pedagogickými a didaktickými zásadami. Žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření svého názoru, ale na úkor časového členění vyučovací hodiny.

Organizace, formy a metody práce byly velmi nevyrovnané, ale srovnáním obou hodin celkově ještě vyhovující. Motivace a hodnocení mělo průměrnou úroveň, stejně jako interakce a komunikace.

Výuka chemie měla celkově dobrou úroveň.

Fyzika

Organizace, metody a formy práce odpovídaly výuce s dominantní rolí učitele a malým podílem tvořivých a aktivních činností žáků. Ve výuce nebyla dostatečně uplatňována pochvala a motivace. Ve výuce nebyl dostatečně doceněn význam pochvaly, pozitivního ladění. Prostor ke komunikaci žáků byl malý. Žáci odpovídali na otázky učitele velmi stručně (kuse). Rozvoji řečových dovedností nebyla v hodinách věnována patřičná pozornost a vyučující ve snaze zrychlit tempo práce někdy neposkytoval žákům dostatečný čas pro rozmyšlení odpovědí. Úroveň prokazovaných vědomostí žáků byla průměrná. Zápisy žáků do sešitů byly stručné, srozumitelné, výstižné.

Rezervy jsou v oblasti organizace, forem, metod a motivace, rovněž tak hodnocení žáků, interakce a komunikace - stupeň ještě vyhovující.

Výuka v předmětu fyzika byla celkově hodnocena jako ještě vyhovující.

Přírodopis

V provedení první hodiny byla neúměrně preferovaná úvodní opakovací část, vedená stereotypními krátkými otázkami s většinou jednoslovnými odpověďmi žáků, často doplněné rozšiřujícím komentářem vyučujícího. Nebyly využity metody, které by žáky aktivizovaly, Výklad nového učiva spočíval v přepisu rozsáhlých připravených poznámek bez jakéhokoliv opakování nebo procvičení. Byly sice využity názorné demonstrační tabule, ale opět s nimi převážně pracoval vyučující.

Ve druhé hodině se zlepšila metodická stavba, všechny základní složky byly zastoupeny. Výuka byla podpořena bohatým názorem, učitel kladl důraz více na základní učivo, více využíval zpětné vazby a také žáci měli větší prostor pro vlastní vyjádření, častěji byly uplatněny jejich zkušenosti. Zápis do sešitu byl jednoduchý, stručný, přehledný. V podstatně menší míře se projeví i některé nedostatky (zkoušení poslední látky, absence práce s učebnicí, zbytečné soustředění při opakování na jeden pojem, chyběla spoluúčast žáků při vyvození nebo doplnění zápisu poznámek, chybělo hodnocení práce žáků za celou hodinu).

Často byly nenásilně uplatněny motivační vstupy, látka byla využita i výchovně zejména s odkazem na vlastní zkušenosti žáků. Byly využívány i mezipředmětové vztahy. Při klasifikovaném zkoušení byly využity otázky, které byly spíše monotematické, byly však obtížností přiměřené a také hodnocení bylo jednoznačné a objektivní. Průběžné hodnocení práce žáků v hodině bylo převážně pozitivní.

V organizaci práce, formách a metodách výuky byly ve sledovaných hodinách výrazné rozdíly, ale celkově je možné hodnotit jako ještě vyhovující. Oblast motivace, hodnocení, interakce a komunikace měla celkově dobrou úroveň.

Úroveň výuky přírodopisu měla celkově dobrou úroveň.

Zeměpis

Sledovaná výuka zeměpisu byla pečlivě připravená, ale úroveň provedení byla rozdílná. Výuka byla realizovaná v odborné učebně zeměpisu. Metodická stavba hodin postihovala všechny základní části, určité rezervy byly v motivaci, v důrazu na základní učivo (v jedné hodině), v zápisu poznámek, které byly sice přehledné a výstižné, ale mohly být vypracovány za součinnosti žáků samotných. Výrazně nadprůměrnou úroveň měla práce s tematickými mapami, velmi dobrá byla práce s učebnicí. Energické a srozumitelné bylo vedení výuky, odbornost, uplatňování mezipředmětových vztahů, aktualizace zeměpisných údajů a především snaha o činnostní pojetí výuky. Také klasifikované zkoušení mělo velmi dobrou úroveň - žáci měli možnost krátké přípravy, otázky byly předem připravené a měly komplexní charakter. Žáci pracovali s příručními atlasy. Důraz byl kladen na vztahy a souvislosti. Hodnocení výkonu bylo objektivní a zdůvodněné. Zkoušené učivo bylo vždy dobře procvičené.

Tempo výuky bylo spíše rychlejší, žáci však měli dostatek prostoru pro uplatnění vlastního názoru. Individuální tempo nebylo zohledněno. Byla patrná snaha o zapojení většiny žáků do přímé práce. Účinně byla uplatněna forma samostatné práce k předběžnému vyvození některých jednodušších závěrů.

V hodinách vládla výrazně pracovní atmosféra. Větší část žáků pracovala se zaujetím a prokázala i dobré vědomosti. Vztahy mezi žáky a učitelem byly korektní.

V oblastech organizace, metod a forem práce, hodnocení, interakce a komunikace byla úroveň nadprůměrná. Úroveň motivace byla průměrná.

Hodnocením všech složek měla výuka zeměpisu nadprůměrnou úroveň.

Dějepis

Organizace, metody a formy výuky byly u zkušené vyučující na vynikající úrovni, u vyučující s kratší praxí byly shledány citelné nedostatky především ve využití zvolených forem práce ke splnění výchovně-vzdělávacích cílů. Učivo v tomto případě na sebe logicky nenavazovalo, vědomosti žáků získané samostatnou prací nebyly dávány do souvislostí, chybělo vyvozování učiva, nebyla sledována kauzalita dějin. Pozitivem výuky bylo, že žáci byli vedeni k vyhledávání údajů v učebnici, k porozumění pojmům, k práci s mapou. Negativem byla izolovanost získaných vědomostí a nevyvozování závěrů.

Do výuky dějepisu zkušené vyučující byli žáci vtaženi jak úvodní motivací, tak nápaditými různorodými úkoly, které prolínaly celou výukou. Žáci pracovali s knihou, atlasy, vlastními poznámkami, učivo bylo probíráno v logických souvislostech, výrazně byly odlišeny podstatné a vedlejší poznatky. Žáci se učili historicky myslet, vyvozovat příčiny a následky, věcně argumentovat, v případě potřeby hledat informace pomocí příslušných pomůcek. Při opakování žáci vykazovali výborné znalosti. Učivo bylo systematicky upevňováno, byla zajištěna

návaznost i zpětná vazba. Výuka byla vedena ve velice příjemné atmosféře, byla zajímavá i zábavná. Žáci pracovali s chutí, úkoly byly přiměřené věku a individuálním schopnostem žáků. Cíleně byly rozšiřovány i všeobecné znalosti žáků a především pozitivní vztah k historii. Žáci velmi dobře spolupracovali s vyučující, věcně a jazykově správně formulovali odpovědi na precizované a srozumitelné otázky a úkoly.

Organizace, metody a formy výuky byly rozdílné, od vynikající po ještě vyhovující. Celkově byla pozitivní a negativní v rovnováze. Motivace, hodnocení, spolupráce a komunikace byly velmi dobré.

Výuka dějepisu celkově obsahovala výraznou převahu pozitiv.

Občanská a rodinná výchova

Pojetí výuky občanské a rodinné výchovy bylo odlišné vzhledem k vyučující. Jedna z vyučujících vycházela z prožitku žáků, z jejich názorů, preferována byla především výchovná složka předmětu. U druhé vyučující byla upřednostněna nauková stránka předmětu. V prvním případě byla výborně zvládnuta i organizace výuky a všechny zvolené metody a formy práce směřovaly k jednomu cíli. V druhém případě byli žáci aktivizováni různými úkoly, které však netvořily celek a vzájemně na sebe nenavazovaly. Ve sledovaných hodinách byli žáci povzbuzováni, vedeni k samostatné práci. V nejvyšších třídách žáci nápaditým způsobem aplikovali učivo. Vhodnou motivací byli získáni pro plnění úkolů. Jednotliví žáci diskutovali, obhajovali své názory, argumentovali. Někteří však nechtěli a neuměli argumentovat a do diskuse se tak zapojili pouze jedinci, mluvčí skupiny.

Organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení stejně jako interakce a komunikace v občanské a rodinné výchově obsahovaly výraznou převahu pozitiv.

Výuka občanské a rodinné výchovy měla celkově nadprůměrnou úroveň.

Hudební výchova I. a II. stupeň

Sledovaná výuka byla dobře členěna a byly v ní zastoupeny všechny požadované činnosti (pěvecké, instrumentální, poslechové, pohybové) které byly vzájemně propojené a doplňovaly se. Ve výuce byla zastoupena hlasová výchova, rozvoj rytmických a intonačních dovedností a zpěv s doprovodem i bez doprovodu. Na I. stupni zpívali žáci jednohlasně, na II. stupni již zpívali žáci dvojhlasně. Ve výuce byly využívány učebnice (zpěvníky), rytmické a melodické nástroje, magnetofon, gramofon a CD přehrávač.

Použité metody a formy práce byly vhodně zvoleny. Žáci zpívali s chutí i radostí a jejich pěvecké výkony byly na dobré úrovni. Výukou prostupovala účinná motivace, hodnocení bylo prováděno pouze slovní.

Ve výuce byla komunikace i vztahy mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem velmi dobré.

Všechny sledované oblasti (organizace výuky, metody a formy práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace) vykazovaly výraznou převahu pozitiv.

Úroveň výuky hudební výchovy byla hodnocena jako velmi dobrá.

Výtvarná výchova I. a II. stupeň

Organizační struktura všech vyučovacích jednotek byla klasická (vysvětlení úkolu, samostatná práce, hodnocení). Výklad na I. stupni byl krátký, jasný, instruktivní a emocionálně motivoval následnou činnost žáků. Zvolené náměty byly pro žáky citově přitažlivé, vycházely z jejich zážitků a rozvíjely tvořivou představivost.

Při samostatné výtvarné práci byla respektována individualita každého žáka. Míra osvojení

požadovaných kreslířských dovedností odpovídala stupni výtvarné vyspělosti žáků. Častým povzbuzováním učitelů žáci získávali důvěru ve vlastní vyjadřovací schopnosti.

Žáci se uměli orientovat ve svých malířských potřebách, uměli je udržovat v pořádku a dokázali po skončení práce uvést své pracovní místo do původního stavu. Organizační práce na začátku a na konci vyučování probíhaly ekonomicky.

Pro úvodní motivaci učitelka na II. stupni využila výkladu (evokace představ, prožitého, viděného). Při výtvarných činnostech učitelka usměřňovala žáky citlivými korekturami. Přihlížela k individuálním schopnostem jednotlivých žáků, kladla důraz na žákovu vlastní uspokojení z práce. Bylo respektováno odlišné pracovní tempo žáků.

Organizační struktura hodin byla zpravidla velmi dobře promyšlená. Pouze v jednom případě časově náročná technika nedovolila dokončit žákům práci.

Při hodnocení učitelé preferovali sebehodnocení žáků, podíl tvořivého přístupu a osobitost řešení úkolu.

Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli byla velmi dobrá.

Účelnost organizace výuky, použité formy a metody byly velmi dobré. Motivace a hodnocení, rovněž interakce a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré.

Úroveň výuky ve výtvarné výchově byla hodnocena jako velmi dobrá.

Praktické činnosti

Převládala praktická činnost, pouze jednou byla probírána jenom teorie (pěstitelství). Materiální příprava pro žáky byla zajištěna. Pouze v jedné hodině byla provedená činnost, která byla klasifikovaná. Ve všech ostatních bylo nutno dokončit činnost v některé z dalších hodin. Tam, kde to bylo možné, pracovali žáci ve skupinách. Bez výjimky měli žáci při praktických činnostech vytvořené dobré pracovní návyky, byli samostatní. Pouze v jedné ze sledovaných hodin byli žáci motivováni jak v úvodu, tak průběžně při plnění postupných kroků, v ostatních byly motivační prvky uplatněny spíše nahodile a ojediněle. Kromě teoretické hodiny byli vyučující nápomocni žákům radou nebo přímou pomocí. Částečně byla patrná práce s chybou. Úroveň komunikace byla v hodinách rozdílná, převážně však velmi dobrá. Také vztah učitel žák byl převážně velmi dobrý až výborný.

Největší rozdíly ve sledovaných hodinách byly v organizaci práce, formách a metodách výuky, motivaci a hodnocení od výborné až po dobrou, celkově měly tyto složky velmi dobrou úroveň. Interakce a komunikace měla převážně velmi dobrou úroveň.

Výuka praktických činností byla celkově nadprůměrná.

Tělesná výchova I. a II. stupeň

Ve škole je od třetího ročníku zavedena třetí vyučovací hodina tělesné výchovy dle pokynu MŠMT ČR z roku 1991, o postupném zavádění třetí hodiny tělesné výchovy všude tam, kde jsou pro to vytvořeny odpovídající podmínky.

Sledovaná výuka byla realizována v prostorné, čistě udržované tělocvičně výborně vybavené náčiním i náradím. Pomůcky pro výuku byly vzorně srovnány a uloženy v kabinetě tělesné výchovy i v nářadovně u tělocvičny. Organizace vyučovacích hodin byla vedena na vysoké profesionální úrovni. Všechny sledované hodiny byly vysoce efektivní, náročné, pestré, dynamické. Žáci byly neustále podněcováni a motivováni. Při cvičení prokazovali velmi dobrou pohybovou kulturu i osvojené a dobře zvládnuté dovednosti. Stavba hodin plně odpovídala současným požadavkům na školní tělesnou výchovu. Hodnocení výkonu žáků bylo prováděno vzhledem k jejich dispozicím. Výkony žáků jsou učiteli stále sledované a vyhodnocované. Ty

jsou dále zveřejňovány na nástěnkách umístěných na stěnách chodeb školní budovy spolu s přehledem školních rekordů a s vystavenými diplomy i poháry, které žáci získali ve sportovních soutěžích. Prezentace školy ve sportovních soutěžích je velmi dobrá. V republikové soutěži „Zdatné děti“ obsadili žáci školy pěkné třetí místo. Úspěšní jsou v basketbalu a především v lehké atletice i ve stolním tenisu. V těchto sportech patří žáci školy dlouhodobě k nejlepším v regionu. Sportovní příprava žáků i žákyň je dále zkvalitňována ve třech odděleních nepovinného předmětu pohybové a sportovní aktivity.

Účelnost organizace výuky, použité formy a metody byly příkladné. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace byla vynikající.

Úroveň výuky tělesné výchovy byla vynikající.

Výuka informatiky a prvouky byla hospitovaná pouze v jedné vyučovací hodině, proto nebyly tyto předměty do hodnocení zahrnuty.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky vykazovala negativa a pozitiva v rovnováze. Personální, materiální a psychohygienické podmínky byly na nadprůměrné až na spíše nadprůměrné úrovni. Účelnost a vhodnost organizace výuky, používání forem a metod práce jsou na průměrné úrovni. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků je velmi dobrá. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy obsahovala výraznou převahu pozitiv.

Kvalita vzdělávání byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou stanovené, hlavními sledovanými cíli jsou: „Jaký má být žák“ (vědomosti, morální vlastnosti a dovednosti) a „Jaká má být škola“ (prostředí, vybavení, tradice, výsledky, složení pedagogického sboru). Koncepční záměry jsou stanoveny na základě analýzy podmínek školy a prostředí, ve kterém se škola nachází. Stanovené cíle jsou sledovány a průběžně vyhodnocovány (Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998-99, zápisy pedagogických rad).

Velmi dobře je plánován rozvoj školy po stránce materiální (udržované prostory, dostatek odborných učeben, dobré vybavení učebními pomůckami), nedostatky se projeví v oblasti plánování výchovně-vzdělávacího procesu (viz kapitola Hodnocení kvality vzdělávání). Tyto nedostatky byly během komplexní inspekce projednány a vedením školy byla provedená okamžitá náprava.

Roční plánování (Plán práce školy 1999-2000) vychází z analýzy minulého školního roku, týká se všech oblastí (materiální, výchovně-vzdělávací, personální a spolupráce se subjekty) a je velmi podrobné. Jsou zde vymezeny základní cíle v jednotlivých oblastech práce školy. Z něho vychází měsíční plány, ve kterých je stanovena odpovědnost za plnění daných úkolů.

Výuka probíhá v 1. - 8. ročníku dle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a v 9. ročníku dle rozvolněných učebních osnov čj. 18 730/91-20. Učební plány jsou pro jednotlivé ročníky rozpracovány, pro I. stupeň jsou v souladu se schváleným učebním

plánem. U učebních plánů II. stupně se projevily nedostatky - plánování (přidělení vyučovacích hodin pro předměty jednotlivých ročníků) nebylo provedeno na čtyřletý cyklus. Došlo k nesrovnalostem, které byly v průběhu konání komplexní inspekce odstraněny. Bylo zajištěno, že počty hodin povinných předmětů pro jednotlivé ročníky budou plněny.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti školy a podmínkám školy obsahuje pozitiva a negativa v rovnováze, je na průměrné úrovni.

Organizování

Organizační struktura školy je přehledná. Škola je řízena ředitelem a zástupkyní ředitele školy. Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, která na svých jednáních pravidelně hodnotí úkoly a řeší vzniklé problémy. Z jednání jsou pořizovány zápisy.

Dalšími poradními orgány jsou metodické sdružení I. stupně a předmětové komise. Tyto poradní orgány jsou ustanoveny pouze formálně. Nefunkčnost se projevila jak v nedostatcích v plánování a sestavování učebních plánů tak i ve zpracování časově tematických plánů (viz Hodnocení kvality vzdělávání). Organizační struktura školy umožňuje řízení školy.

Dokumentace školy upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je dobře vedená a je jí věnována náležitá pozornost ze strany vedení školy i učitelů (třídní výkazy, třídní knihy, katalogové listy).

Organizace vyučování, počty vyučovacích hodin v jednom sledu za den, délka vyučovacích hodin a přestávek odpovídá obecně závazným právním předpisům.

Vnitřní informační systém (pedagogické rady, provozní porady, informační panely, denní styk učitelů a vedení školy) zajišťuje rychlé a úplné předávání informací uvnitř školy.

Vnější informační systém (žakovské knížky, schůzky SRPDŠ, účast rodičů na akcích školy) zajišťuje dostatek informací pro rodiče.

Škola se velmi dobře prezentuje na veřejnosti, a to hlavně ve sportu. Výborných výsledků a umístění dosahují žáci školy v různých sportovních disciplínách (viz Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998-99). Pro žáky, rodiče a veřejnost jsou pořádány školní akademie. Další prezentací školy je také spolupráce se školou v Triebsu v rámci Euroregionu Egrensis.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998-99 byla zpracována v souladu s platnými právními normami a jednáním pedagogické rady byla schválena. Tato zpráva poskytuje dostatek informací o škole a slouží jí jako zdroj sebehodnocení.

Ředitel vydává jednoznačná, adresná, konkrétní a včasná rozhodnutí, což přispívá k dobrému chodu školy.

Kvalita funkčnosti organizačního uspořádání školy a informačních systémů je velmi dobrá, obsahuje výraznou převahu pozitiv.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení a motivování pracovníků je prováděno hlavně osobním příkladem ředitele školy. Jeho práce a úsilí je motivací i závazkem pro všechny spolupracovníky. Ke každodennímu působení a vlivu přispívá i to, že všichni učitelé a vedení školy se každý den scházejí ve sborovně školy.

Učitelé se dále vzdělávají (převážně akce Pedagogického centra Plzeň), více učitelé II. stupně než I. stupně. Vzdělávací akce si učitelé vybírají dle zájmu a potřeb školy. Sebevzdělávání probíhá studiem odborných časopisů, novin a publikací.

Systém pravidelného hodnocení pracovníků je vytvořen. Kritéria pro přidělování nenárokových

složek mzdy (osobního hodnocení a odměn) jsou zpracována a všichni s nimi byli prokazatelným způsobem seznámeni (jednání pedagogické rady, vyvěšení na informačních tabulích i v době konání komplexní inspekce).

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků vykazuje výraznou převahu pozitiv a je hodnocen jako velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly je vytvořen vůči celé organizační struktuře. Pravidelně jsou prováděny kontroly vedení pedagogické dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) i písemností žáků (žakovské knížky, sešity, prověrky). Tyto kontroly jsou vyhodnocovány a učitelé jsou s výsledky seznamováni. Z kontrol žakovských knížek během komplexní inspekce se projevovalo, že se vyučující snaží o vysokou frekvenci známek v žakovských knížkách, ale hodnocení (známkování) v některých případech nerespektovalo pedagogické a didaktické zásady. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy jsou dobře vedeny na požadovaných tiskopisech a je jim věnovaná náležitá pozornost.

Ředitelem školy i jeho zástupkyní je prováděna plánovaná hospitační činnost. Cíle hospitací jsou stanoveny pouze obecně, vyhodnocení hospitací je spíše formální. Nedůsledně byly zkontrolovány časově tematické plány, nebyly shledány nedostatky, které v nich byly (viz kapitola Hodnocení kvality vzdělávání).

Systém kontroly provozu školy je vytvořen a je vysoce funkční. Jednotlivé kontroly jsou prováděny podle plánu a jsou vyhodnocovány. Náprava zjištěných nedostatků je prováděna okamžitě (u běžného provozu) nebo je zahrnuta do plánů oprav školy.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů obsahuje pozitiva a negativa v rovnováze.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení obsahuje výraznou převahu pozitiv a byla hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Školní družina má tři oddělení, které sídlí v prostorách určených ředitelem školy. Vybavení nábytkem je vyhovující, hračkami a pomůckami je průběžně doplňováno, hlavně z vlastních zdrojů (hračky, které již nejsou v rodinách používány jsou darovány školní družině).

Povinná dokumentace školní družiny dle § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech je pečlivě vedena na předepsaných tiskopisech a obsahuje požadované náležitosti.

Výchovně-vzdělávací činnost probíhá dle týdenních plánů a je dělena na odpočinkovou, rekreační, zájmovou a na přípravu na vyučování.

V době konání komplexní inspekce byly děti dostatečně zaměstnané, slušné, pracovitě a spokojené. Vychovatelky vedly děti příjemným a klidným způsobem.

Projekt „Poznávat vlastní na cizím“

Od roku 1977 má škola družbu se školou v Triebesu.

Byl zpracovaný projekt pod názvem „Poznávat vlastní na cizím“ (Euroregion Egrensis), který je součástí koncepce školy. Je rozpracovaný pro 1. - 5. ročník. Žáci v Triebesu se učí česky. Jsou stanoveny konkrétní úkoly na každý měsíc pro zařazení do výuky v jednotlivých předmětech (vlastivěda, přírodověda, prvouka, sloh) a zodpovědnosti učitelů za jejich plnění. Úkoly jsou nápadité, pro žáky přitažlivé.

V rámci projektu se dále organizují vzájemné návštěvy učitelů a žáků. Uskutečňují se různé společné kulturní a sportovní akce.

Cílem aktivit je prohlubování vztahů mezi dětmi na základě poznávání historie a současnosti, komunikační cvičení dětí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 161/97 ze dne 13. 8. 1997
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998-99
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy
- Učební plány
- Časově tematické plány
- Rozvrhy
- Plán práce školy
- Písemnosti žáků
- Povinná dokumentace školy a dokumentace zajišťující chod školy

ZÁVĚR

Pozitiva

- reprezentace školy v oblasti tělesné výchovy
- velmi dobré materiální vybavení školy
- vzorná čistota a udržování všech prostor školy
- estetická výzdoba pracemi žáků a květinami
- velmi dobrá kázeň žáků a cílená výchova ke slušnému chování

Negativa

- nefunkční metodické sdružení a předmětové komise
- v průběhu komplexní inspekce malá míra používání didaktické techniky

Kvalita vzdělávání a řízení v celkovém hodnocení obsahuje výraznou převahu pozitiv, byla na velmi dobré úrovni.

Využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům bylo v době konání komplexní inspekce efektivní.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Věra Abelová	Věra Abelová v.r.
Členové týmu	Mgr. Jan Havránek	Jan Havránek v.r.
	Mgr. Darina Motlíková	Motlíková v.r.
	Mgr. Jarmila Mrázková	Jarmila Mrázková v.r.
	Mgr. Bohuslav Tichý	Tichý v.r.

V Plzni dne 3. února 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...29. 2. 2000.....

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Jaroslav LinekJ. Linek v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
--------	------------------------

Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	15. března 2000	045 18/2000-2000
Zřizovatel	15. března 2000	045 19/2000-2000
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy nejsou

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	---